

POSUDEK VEDOUcíHO PíSEMNE KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Reflexe v prostoru
Autor/ka práce:	Filip Novák
Studijní program:	Herectví se zaměřením na autorskou tvorbu a pedagogiku
Typ studijního programu:	bakalářský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Cílem autora, Filipa, bylo zjistit, zda a jak je možné reflektovat prožitou zkušenost jinými než ryze intelektuálními a v jazyce založenými způsoby. Na cestě k cíli se opíral o svou vlastní žitou zkušenost „reflexe v prostoru“ a dále o zkušenost-reflexi účastníků divadelních dílen, které sám vedl. Cíl naplnil analýzou dat, které teoreticky ukotvil mj. v pedagogických konceptech Carla C. Rogerse a Paula Freireho. Nejen, že našel odpověď na svou výzkumnou otázku, tedy způsob, „jakým je možné znovu otevřít zkušenost“ celostním způsobem (vtěleně, v prostoru atp.), ale pojmenoval rovněž podmínky, za jakých je taková reflexe možná z pedagogického hlediska. Práce je v podstatě pedagogickou reflexí celostní reflexe (psychosomatické, v prostoru) žité zkušenosti.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Téma je aktuální společensky, poněvadž navazuje na autorovu nepředvídanou zkušenost v době ztíženého studia (covid-19), kterou se spolužačkami postupně převedl ve výzkum a odbornou studii. Téma je aktuální pro autora osobně, poněvadž tématem žije, a poněvadž téma vyjadřuje kontinuitu v jeho zájmu a práci – otázkou reflexe v prostoru se zabýval od počátku studia na DAMU, své otázky a pedagogický přístup si ověřil také při spoluvedení blokované výuky semináře v německém Giessenu, kde následně strávil jeden semestr v rámci programu Erasmus. Téma je aktuální vzhledem k současnému výzkumu reflexe na KATaP i vzhledem k zahraničnímu zájmu o praktický či umělecký výzkum, o „myšlení tělem“ či „vtělené učení (se)“. Zvolená metodologie je kvalitativní (teoretická rešerše, autoetnografie, aktivní škálování, praktický výzkum, sběr reflexí a jejich analýza) a je zcela relevantní. V teoretickém úvodu autor využívá svých znalostí z paralelního studia na FF UK a provádí lingvistickou analýzu pojmu reflexe.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce, stejně jako její autor, jsou nepochybným přínosem pro odborné studium a výzkum na KATaP. Na otázce psychosomatických možností reflexe kontinuálně spolupracoval se spolužačkami z ročníku a později i s doktorandem Pavlem Zajíčkem a Markétou Machkovou,

jež sám během diskusí inspiroval pro jejich práci na otázce reflexe. Odtud také vyplynula jejich oponentura, resp. vedení Filipovy bakalářské práce. V psychologicko-pedagogických aspektech se inspiroval v semináři Evy Slavíkové (Filiace dialogického jednání s moderními psychoterapeutickými směry). Druhy a pojetí reflexe jsou v současné době důležitou výzkumnou otázkou hned několika pedagogů/žek KATaP, např. v rámci projektu DKR se jí věnují Hana Malaníková a Michal Čunderle, pro něž bude tato práce jistě cenným příspěvkem. Závěry práce najdou využití v pedagogické praxi. Obecně je práce relevantní i pro obory, které přesahují herectví, autorskou tvorbu a pedagogiku. Jde například o obor kulturní psychologie, která nahlíží člověka jako jedinečnou vtělenou a situovanou bytost, znovuobjevuje kvalitativní metodologie, praktický výzkum či autoetnografii. Práci je možné pojit s vědecky „horkými“ pojmy jako jsou „embodied cognition“, „embodied learning“ či „felt knowledge“ – zde se autorovi nabízí možnost pokračování.

Logická stavba a členění práce:

Práce je vystavěna logicky a vyváženě, po úvodu se 13 stran věnuje teorii reflexe, lingvistické analýze, přehledu pedagogických přístupů a dialogu s vlivnými přístupy Carla C. Rogerse a Paula Freireho, dalších 10 stran představuje praktické pokusy a jejich analýzu. Závěr práci rekapituluje osobitým způsobem, zhodnocuje úspěšné pokusy i mylné předpoklady, klade si otázky a výzvy do budoucna.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Formální úprava je příkladná, autor velkolepě pracuje s poznámkovým aparátem, rozsah odpovídá nárokům na bakalářskou práci. Po grafické i obsahové stránce bych vyzdvihla myšlenkovou mapu pedagogických pojetí reflexe na str. 8.

Práce s informačními zdroji:

Rovněž příkladná je práce s informačními zdroji. Autor využívá nástrojů parafráze, přímé citace i podrobnějších odkazů v poznámkovém aparátu. Bibliografie je rozsáhlá a text dokazuje, že je autor s uvedenými tituly skutečně obeznámen.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Text je odborný a přitom autorský, tj. osobitý a čtivý, terminologická úroveň dalece přesahuje nároky bakalářského studia, k čemuž přispívá autorovo studium na FF UK. Po jazykové stránce je zajímavostí autorova snaha nalézt fungující způsob, jak v češtině zastoupit ženský i mužský rod.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Vzhledem k tomu, že jsem jako vedoucí práce byla svědkem jejího vzniku od samého počátku a téma reflexe s Filipem diskutovala dávno předtím, nemám nejmenších pochyb o její původnosti a ke kontrole Theses nemám jiné stanovisko.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Forma bakalářské práce Filipa Nováka je pozoruhodně provázána s jejím obsahem – tématem. V závěru práce se autor ohlíží za tím, co napsal a jak. Reflektuje tedy svůj praktický výzkum reflexe, svou teoretickou rešerši reflexe a její ukotvení v historických psychologicko-pedagogických konceptech. Reflektuje reflexi reflexe. Na některých úrovních se jedná o reflexi intelektuální, vycházející z jazyka, formou statického studování literatury a psaní odborného textu – a přesto ji autor narušuje svým přemýšlením za chůze a nahráváním svých myšlenek; na jiných úrovních se jedná o celostní reflexi v těle a prostoru či o reflexi pedagogické zkušenosti, která byla (v ideálních případech) aktivní a průběžnou dialogickou reflexí, tj. společným učením (se) – a přesto je autor schopen ji pojmenovat a uchopit písemně. Tato práce je několikanásobnou metareflexí v kvantitativním i kvalitativním smyslu. Nejsympatičtější na této metaⁿ-reflexi je, že reflektuje, tj. odráží, znovu otevírá a zároveň dál rozvíjí Filipovu osobní zkušenost a kontinuální zájem o otázku reflexe, kterou skutečně a k tomu autorsky a dialogicky žije.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Jak by autor popsal druhy a průběh reflexí, jež jsou praktikovány v průběhu studia na KATaP?

Nahlíží je autor jinak z pozice studenta a z pozice pedagoga? (Měl možnost působit v obou rolích.) Byl jako pedagog schopen učit se spolu se sebou jako se studentem? Jak se mu poji vlastní studentská-pedagogická zkušenost s přístupy Rogerse a Freireho?

Doporučení práce k obhajobě:

Doporučuji

Navrhovaná klasifikace: A

Datum vypracování posudku:

14. 9. 23

.MgA. Markéta Machková

Jméno vedoucího práce

14. 9. 23

(datum a podpis)

